

**SIGURNOSNA
INFORMACIJA**

SAFETY INFORMATION

BROJ: 2017/001 Rev. 00

NUMBER: 2017/001 Rev. 00

CRNA GORA
AGENCIJA ZA CIVILNO VAZDUHOPLOVSTVO

Naslov: Sigurnosna informacija o komercijalnim specijalizovanim operacijama visokog rizika i izdavanju ovlaštenja za njihovo izvođenje

Title: Notice to operators requiring Montenegro Civil aviation authorization to conduct high risk commercial specialised operations

Od primalaca se zahtijeva da kopija ove sigurnosne informacije bude proslijedena svom osoblju kojem ova informacija može biti od koristi (uključujući i sve unutrašnje organizacione jedinice i relevantne spoljne ugovorene organizacije).

Na osnovu člana 6 stav 1 tačka 10 Zakona o vazдушnom saobraćaju („Službeni list CG“, broj 30/12), Agencija za civilno vazduhoplovstvo (u daljem tekstu: ACV) donijela je

SIGURNOSNU INFORMACIJU

Broj: 2017/001 Rev. 00

Na inicijativu: Agencija za civilno vazduhoplovstvo

Referentni propisi i dokumenti:

Pravilnik o tehničkim zahtjevima i procedurama za obavljanje vazdušnih operacija („Službeni list CG“ br. 31/13, 24/14, 47/14, 56/15, 27/16 i 6/17), kojim je preuzeta Uredba Komisije (EU) br. 965/2012 od 05. oktobra 2012. godine o tehničkim zahtjevima i administrativnim procedurama za obavljanje vazdušnih operacija, sa svim izmjenama i dopunama (plan ORO.SPO.110)

Primjena: Operatori vazduhoplova kojima na osnovu njihovog zahtjeva ACV izdaje ovlaštenja za izvođenje komercijalnih specijalizovanih operacija visokog rizika i ovlaštenja za izvođenje prekograničnih komercijalnih specijalizovanih operacija visokog rizika

1 Uvod

1.1 Cilj ove Sigurnosne informacije je obavještanje operatora vazduhoplova o uslovima koje treba da ispunjavaju za dobijanje ovlaštenja za izvođenje komercijalnih specijalizovanih operacija visokog rizika koje izdaje ACV.

2 Obavještenje

2.1 Odbredbama Priloga 1-8 Pravilnika o tehničkim zahtjevima i procedurama za obavljanje vazdušnih operacija („Službeni list CG“, br. 31/13, 24/14, 47/14, 56/15, 27/16 i 6/17), propisano je da ACV kao nacionalna vazduhoplovna vlast, odnosno kompetentni organ, treba da publikuje listu komercijalnih specijalizovanih operacija visokog rizika, kako bi operatori vazduhoplova bili informisani prilikom apliciranja za izdavanje ovlaštenja za izvođenje komercijalnih specijalizovanih operacija visokog rizika.

Postupak izdavanja ovlaštenja za izvođenje komercijalnih specijalizovanih operacija visokog rizika je utvrđen Aneksom II (DIO-ARO), a uslovi koje treba da ispunjava operator vazduhoplova za izvođenje komercijalnih

specijalizovanih operacija visokog rizika, utvrđeni su Aneksom III (DIO-ORO), Aneksom V (DIO-SPA) i Aneksom VIII (DIO-SPO) Pravilnika o tehničkim zahtjevima i procedurama za obavljanje vazdušnih operacija.

Operator vazduhoplova mora da ima ovlaštenje ACV za izvođenje komercijalnih specijalizovanih operacija visokog rizika, koje se izvode iznad:

- područja gdje postoji vjerovatnoća ugrožavanja sigurnosti trećih strana na zemlji u slučaju nužde, ili
- mjesta koje su odredile nacionalne vazduhoplovne vlasti, a koja, zbog specifične prirode i lokalnog okruženja u kojem se izvode, predstavljaju visoki rizik, posebno za treće strane na zemlji.

2.2 Ovlaštenje za izvođenje prekograničnih komercijalnih specijalizovanih operacija visokog rizika

Prekogranična komercijalna specijalizovana operacija visokog rizika je operacija koja se izvodi na teritoriji države koja nije država gdje operator vazduhoplova ima poslovno sjedište.

Ako operatori vazduhoplova podnose zahtjev za prvo izdavanje ili izmjenu ovlaštenja za izvođenje prekograničnih komercijalnih specijalizovanih operacija visokog rizika, nadležna vazduhoplovna vlast operatora vazduhoplova razmatra zahtjev i dostavljenu dokumentaciju za procjenu rizika operatora i standardne operativne procedure (SOP), u koordinaciji sa nadležnim vlastima države na toj teritoriji je planirano da se operacija izvede.

Ako su obje vazduhoplovne vlasti utvrdile da su ispunjeni utvrđeni zahtjevi, nadležna vlast operatora vazduhoplova izdaje ili mijenja odgovarajuće ovlaštenje.

3 Lista komercijalnih specijalizovanih operacija visokog rizika

3.1 Operatori vazduhoplova moraju da imaju ovlaštenje ACV-a za izvođenje komercijalnih specijalizovanih operacija visokog rizika i za izvođenje prekograničnih komercijalnih specijalizovanih operacija visokog rizika za:

- pojedine operacije helikopterima kada se izvode u okviru dijagrama visina/blizina;
- operacije vazduhoplova koje se izvode ispod minimalne visine iznad površine ili manje od minimalne boje udaljenosti od bilo kojeg lica, infrastrukture, plovila itd.;
- operacije vazduhoplova ispod minimalne visine u blizini grupe lica;
- letove iznad naseljenih područja ili iznad otvorenih skupova lica, gdje ne može biti izvedeno sigurno prinudno slijetanje, ili kada višemotorni vazduhoplov, ne može da nastavi siguran let poslije otkaza jednog motora;
- helikopterske operacije sa vanjskim teretom uključujući i ispuštanje predmeta itd.;
- upotrebu eksterno montirane opreme koja je povezana sa specijalizovanim operacijama;
- vuču u vazduhoplova, uključujući i ispuštanje predmeta;
- operacije sa ljudskim spoljnim teretom na helikopteru uključujući i iskakanje;
- specijalizovane operacije vazduhoplova iznad područja gdje je sigurnost trećih lica na zemlji vjerovatno biti ugrožena u slučaju nužde;
- određene vazduhoplovne priredbe;
- operacije helikoptera na moru i letove na palubu broda;
- određene specijalizovane operacije koje zahtijevaju nošenje opasnih materija.

ACV može izmijeniti listu komercijalnih specijalizovanih operacija visokog rizika.

4. Izdavanje ovlaštenja za izvođenje komercijalnih specijalizovanih operacija visokog rizika

4.1 Ovlaštenje za izvođenje komercijalnih specijalizovanih operacija visokog rizika može se izdati na određeno ili neodređeno vrijeme.

Uslovi na osnovu kojih je operatoru vazduhoplova izdato ovlaštenje da izvodi jednu ili više komercijalnih specijalizovanih operacija visokog rizika treba da budu specificirani u ovlaštenju, uključujući, ako je primjenjivo, i oblasti za koje je operator vazduhoplova dobio ovlaštenje za izvođenje prekograničnih komercijalnih specijalizovanih operacija visokog rizika.

4.2 Postupak za izdavanje ovlaštenja za izvođenje komercijalnih specijalizovanih operacija visokog rizika se pokreće podnošenjem zahtjeva ACV-u sa potrebnom dokumentacijom. Zahtjev se podnosi blagovremeno, odnosno prije planiranja po etka izvođenja operacija, posebno u slučaju prekograničnih operacija. Operator vazduhoplova koji ima

ovlaš enje za izvo enje komercijalnih specijalizovanih operacija visokog rizika, a koje se izvode ispod minimalne visine, mora da ima dozvolu ACV-a u skladu sa Pravilnikom o na inu, pravilima i postupcima letenja vazduhoplova i operativnim uslugama u vazdušnom saobra aja ("Službeni list CG", broj 11/16), kojim je preuzeta Uredba Komisije br. 923/2012 od 26. septembra 2012. Godine, lan SERA.3105 – minimalne relativne visine.

Zahtjev za izdavanje dozvole za izvo enje komercijalnih specijalizovanih operacija visokog rizika ispod minimalne visine, sa procjenom rizika i potrebnom dokumentacijom, može se podnijeti uz zahtjev za izdavanje ovlaš enja za izvo enje komercijalnih specijalizovanih operacija visokog rizika.

5 Dodatne informacije

5.1 Operator vazduhoplova za sve dodatne informacije u vezi sa primjenom ove Sigurnosne informacije može da kontaktira ACV na mail adresu: acv@caa.me.

6 Stupanje na snagu

6.1 Ova Sigurnosna informacija stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se na internet stranici Agencije.

Direktor/ Director Dragan urovi		Datum/ Date	
--	--	--------------------	--